

SIKKERHETSDATABLAD

F&M Miljø-Avfetter

SDS i henhold til EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSFORORDNING (EF) nr. 1907/2006 om registrering, vurdering og godkjenning av samt begrensninger for kjemikalier (REACH), Annex II-EU

AVSNITT 1: IDENTIFIKASJON AV STOFFET / STOFFBLANDINGEN OG AV SELSKAPET / FORETAKET

Utgitt dato	07.01.2005
Revisjonsdato	29.10.2015

1.1. Produktidentifikator

Kjemikaliets navn	F&M Miljø-Avfetter
-------------------	--------------------

1.2. Identifiserte relevante bruksområder for stoffet eller stoffblandingen og bruk som det advares mot

Produktgruppe	Rengjøringsmiddel.
Kjemikaliets bruksområde	Avfetting/vask. Avfettings- og rengjøringsmiddel med silikonbasert skumdemper.
Kjemikaliets kan brukes av forbrukere	Nei

1.3. Opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Distributør

Firmanavn	F & M Miljøkemikalier AS
Postadresse	Brobekkveien 107
Postnr.	0582
Poststed	Oslo
Land	Norge
Telefon	+47 90852546
E-post	f-m@f-m.no
Hjemmeside	www.f-m.no
Kontaktperson	Eivind Hesjadalen

1.4. Nødtelefonnummer

Nødtelefon	Telefon: +47 22 59 13 00 Beskrivelse: Giftinformasjonen
------------	--

AVSNITT 2: FAREIDENTIFIKASJON

2.1. Klassifisering av stoffet eller stoffblandingen

Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Eye Irrit. 2; H319
Stoffets/blandingens farlige egenskaper	Gir alvorlig øyeirritasjon.
Tilleggsinformasjon om klassifisering	Se utfyllende opplysninger (avsnitt 16).

2.2. Merkingselementer

Farepiktogrammer (CLP)

Varselord	Advarsel
Faresetninger	H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.
Sikkerhetssetninger	P280 Benytt vernebriller/ansiktsskjerm. P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P337 + P313 Ved vedvarende øyeirritasjon: Søk legehjelp.

2.3. Andre farer

PBT / vPvB	Blandingen oppfyller ikke gjeldende kriterier for PBT (Persistente, Bioakkumulerbare og Toksiske) eller vPvB (veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende).
Helseeffekt	Deler av kjemikallet kan opptas gjennom huden.

AVSNITT 3: SAMMENSETNING/OPPLYSNINGER OM BESTANDDELER

3.2. Stoffblandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Bio Gen Active	CAS-nr.: 92129-93-6 EC-nr.: 295-893-9		20 – 30 %
C9-11 Alkoholetoksydat	CAS-nr.: 68439-46-3	Acute tox. 4; H302 Eye Dam. 1; H318	5 – 10 %
Alkylester	CAS-nr.: 112-17-4		< 5 %
Dipropylenglykolmetyleter	CAS-nr.: 34590-94-8 EC-nr.: 252-104-2		< 5 %
Innhold i henhold til bestemmelser om vaskemidler:			
Ikke-ioniske overflateaktive stoffer			5 – 15 %
Benzisotiazolinon			
Metylisotiazolinon			
Komponentkommentarer	Se avsnitt 16 for forklaring av faresetninger (H).		

AVSNITT 4: FØRSTEHJELPSTILTAK

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	Nødtelefon: se avsnitt 1.4. Ved bevisstløshet eller alvorlige tilfeller, ring 113.
----------	--

Innånding	Sørg for ro, varme og frisk luft. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Fjern tilsøtt tøy. Vask huden med såpe og vann. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Øyekontakt	Fjern evt. kontaktlinser. Hold øyelokket åpent. Skyll straks med store mengder vann (temperert 20-30°C) i min. 15 min. Kontakt lege hvis irritasjon vedvarer.
Svelging	Gi straks et par glass melk eller vann hvis den skadde er ved full bevissthet. Fremkall ikke brekninger. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.

4.2. De viktigste symptomene og virkningene, både akutte og forsinkede

Akutte symptomer og virkninger	Irriterer øynene. Innånding av damp/aerosoler kan irritere luftveiene.
--------------------------------	--

4.3. Angivelse av om umiddelbar legehjelp og spesialbehandling er nødvendig

Annen informasjon	Symptomatisk behandling. Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
-------------------	---

AVSNITT 5: BRANNSLOKKINGSTILTAK

5.1. Slokkingsmidler

Egnede slokkingsmidler	Alle vanlige brannsløkkemidler kan brukes.
Uegnede slokkingsmidler	Bruk ikke samlet vannstråle.

5.2. Særlige farer knyttet til stoffet eller stoffblandingen

Brann- og eksplosjonsfarer	Kjemikaliet er ikke klassifisert som brannfarlig.
Farlige forbrenningsprodukter	Kjemikaliet selv danner ingen farlige stoffer ved oppvarming.

5.3. Råd til brannmannskaper

Personlig verneutstyr	Bruk trykkluftmaske når kjemikaliet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig avsnitt 8.
Brannsløkkingsmetoder	Beholdere i nærheten av brann flyttes eller kjøles med vann.

AVSNITT 6: TILTAK VED UTSLIPP

6.1. Personlige forsiktighetsregler, personlig verneutstyr og nødrutiner

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell	Benytt personlig verneutstyr som angitt i avsnitt 8. Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Unngå kontakt med øynene.
---	--

6.2. Forsiktighetsregler med hensyn til miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
--	---

6.3. Metoder og materialer for oppsamling og rensing

Metoder for opprydding og rengjøring	Små mengder søl: Skyll det forurensede området med rikelige mengder vann. Store mengder søl: Absorber i vermikulitt, tørr sand eller jord og fyll i beholdere. Spill samles opp i egnede beholdere og leveres som farlig avfall (se avsnitt 13). Vask forurenset område med vann.
--------------------------------------	---

6.4. Henvisning til andre avsnitt

Andre anvisninger	Se også avsnitt 8 og 13.
-------------------	--------------------------

AVSNITT 7: HÅNDBLING OG LAGRING

7.1. Forsiktighetsregler for sikker håndtering

Håndtering Sørg for god ventilasjon. Bruk angitt verneutstyr, se avsnitt 8. Unngå kontakt med øynene.

Beskyttelsestiltak

Råd om generell yrkeshygiene Det må ikke spises, drikkes eller røykes under arbeidet. Vask tilsølte klær før de brukes. God personlig hygiene er nødvendig. Vask hender og tilsølte områder med vann og såpe før arbeidsplassen forlates.

7.2. Vilkår for sikker lagring, herunder eventuelle uforenligheter

Oppbevaring Ingen spesifikke forholdsregler er nødvendig, da det ikke er noen kjent risiko ved normal lagring.

Betingelser for sikker oppbevaring

Lagringsstabilitet Kjemikaliet har en levetid på 36 måneder. Regnet fra produksjonsdato i ubrukt emballasje.

7.3. Særlig(e) sluttanvendelse(r)

Spesielle bruksområder Se avsnitt 1.2.

AVSNITT 8: EKSPONERINGSKONTROLL/PERSONBESKYTTELSE

8.1. Kontrollparametere

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
Dipropylenglykolmetyleter	CAS-nr.: 34590-94-8 EC-nr.: 252-104-2	8 t. normverdi: 50 ppm 8 t. normverdi: 300 mg/m ³ , H	Norm år: 2007
Annen informasjon om grenseverdier	Referanser (lover/forskrifter): FOR 2011-12-06 nr 1358 Forskrift om tiltaks- og grenseverdier. Forklaring av anmerkningene: H = Hudopptak		

8.2. Eksponeringskontroll

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Personlig verneutstyr skal være CE-merket og bør velges i samarbeid med leverandøren av slikt utstyr. Det anbefalte verneutstyret og de angitte standardene er veiledende. Standarder skal være av nyeste versjon. Risikovurdering av den aktuelle arbeidsplassen/-operasjonen (faktisk risiko) kan medføre andre vernetiltak. Verneutstyrets egnethet og slitestyrke vil avhenge av bruksområde.

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern Normalt ikke nødvendig.

Håndvern

Håndvern Ved gjentatt eller langvarig kontakt bruk vernehansker av motstandsdyktig materiale. Hanske må velges i samarbeid med hanskeleverandøren, som kan opplyse om hanskematerialets gjennomtrengningstid.

Referanser til relevante standarder NS-EN 374 (Vernehansker mot kjemikalier og mikroorganismer).
NS-EN 420 (Vernehansker – Generelle krav og prøvingsmetoder).

Egnede materialer Nitrilgummi. Naturgummi (lateks).

Gjennomtrengningstid	Verdi: Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
Tykkelsen av hanskemateriale	Verdi: Min. 0,1 mm

Øye- / ansiktsvern

Øyevern	Bruk sprutsikre vernebriller dersom det er mulighet for direkte øyekontakt.
Referanser til relevante standarder	NS-EN 166 (Øyevern – Spesifikasjoner).

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern	Benytt hensiktsmessige verneklær for beskyttelse ved mulig hudkontakt.
----------------------------	--

Passende miljømessig eksponeringskontroll

Begrensning av miljøeksponering	Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.
---------------------------------	---

Annen informasjon

Annen informasjon	Mulighet for øyeskylling må finnes på arbeidsplassen.
-------------------	---

AVSNITT 9: FYSISKE OG KJEMISKE EGENSKAPER

9.1. Opplysninger om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Væske.
Farge	Gulaktig
Lukt	Karakteristisk
Luktgrense	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
pH	Status: I handelsvare Verdi: 6,6 – 7,2
Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Verdi: ~ 0 °C
Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: ~ 100 °C
Flammepunkt	Kommentarer: Ikke brannfarlig.
Fordampningshastighet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Antennelighet (fast stoff, gass)	Ikke relevant, se flammepunkt.
Eksplisjonsgrense	Kommentarer: Kjemikaliet er ikke eksplisjonsfarlig.
Damptrykk	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Damptetthet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Tetthet	Verdi: 0,98 – 1,02 g/ml Temperatur: 20 °C
Løselighetsbeskrivelse	Løselig i: alkohol.
Løselighet i vann	Lett løselig i vann. (25 grader C).
Fordelingskoeffisient: n-oktanol/vann	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Selvantennelighet	Kommentarer: Ikke relevant.
Dekomponeringstemperatur	Kommentarer: Ikke relevant.

Viskositet	Kommentarer: Ikke angitt av produsenten.
Egenskaper	Ikke eksplosiv.
Oksiderende egenskaper	Ikke oksiderende.

9.2. Andre opplysninger

Andre fysiske og kjemiske egenskaper

Kommentarer	Ikke angitt av produsenten.
-------------	-----------------------------

AVSNITT 10: STABILITET OG REAKTIVITET

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet	Ved normal bruk er det ingen kjent reaktivitetsrisiko forbundet med dette kjemikaliet.
-------------	--

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet	Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.
------------	--

10.3. Mulighet for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner	Ingen under normale forhold.
-------------------------------	------------------------------

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås	Ingen kjente.
-------------------------	---------------

10.5. Uforenlige materialer

Materialer som skal unngås	Ingen kjente.
----------------------------	---------------

10.6. Farlige nedbrytningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter	Ingen under normale forhold. Se også avsnitt 5.2.
-----------------------------	---

AVSNITT 11: TOKSIKOLOGISKE OPPLYSNINGER

11.1. Opplysninger om toksikologiske virkninger

Akutt giftighet	Type toksisitet: Akutt
	Testet effekt: LD50
	Eksponeeringsvei: Oral
	Verdi: 300-2000 mg/kg
	Art: Rotte
	Kommentarer: Gjelder C9-11 Alkoholetoksyilat
	Type toksisitet: Akutt
	Testet effekt: LD50
	Eksponeeringsvei: Dermal
Verdi: > 2000 mg/kg	
Kommentarer: Gjelder C9-11 Alkoholetoksyilat	
Type toksisitet: Akutt	
Testet effekt: LC50	
Eksponeeringsvei: Innånding.	
Verdi: > 20 mg/l	

	Kommentarer: Gjelder C9-11 Alkoholetoksydat.
	Type toksisitet: Akutt
	Testet effekt: LD50
	Eksponeringsvei: Oral
	Verdi: > 2000 mg/kg
	Art: Rotte
	Kommentarer: Gjelder Alkylester
	Type toksisitet: Akutt
	Testet effekt: LD50
	Eksponeringsvei: Oral
	Verdi: 5350 mg/kg
	Art: Rotte
	Kommentarer: Gjelder Dipropylenglykolmetyleter

Akutt toksisitet, estimat for blanding

Vurdering av akutt toksisitet klassifisering	Kriteriene for klassifisering kan på grunnlag av de foreliggende data ikke anses for å være oppfylt.
--	--

Potensielle akutte effekter

Innånding	Damp kan irritere luftveiene.
Hudkontakt	Ingen spesifikk informasjon fra produsent. Deler av kjemikaliet kan opptas gjennom huden.
Øyekontakt	Irriterer øynene.
Svelging	Ingen spesifikk informasjon fra produsent.
Irritasjon	Gir alvorlig øyeirritasjon.
Etsende effekt	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Aspirasjonsfare	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.

Forsinket / repeterende

Allergi	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
STOT – enkelteksponering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
STOT – gjentatt eksponering	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.

Kreftfremkallende, arvestoffskadelige og reproduksjonstoksiske

Kreftframkallende egenskap	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Arvestoffskader	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.
Reproduksjonsskader	Kriteriene for klassifisering er på grunnlag av de tilgjengelige data ikke ansett å være oppfylt.

AVSNITT 12: ØKOLOGISKE OPPLYSNINGER

12.1. Giftighet

Akutt akvatisk fisk	Kommentarer: Akutt akvatisk, fisk LC50 96 timer Verdi: > 1000 mg/l Art: . Gyldig for: Bio Gen Active.
---------------------	---

	<p>Akutt akvatisk, fisk LC50 96 timer Verdi: >1-10 mg/l Art: -. Gyldig for: C9-11 Alkoholetoksyler.</p> <p>Akutt akvatisk, fisk LC50 96 timer Verdi: 14 mg/l Art: Brachydanio rerio. Gyldig for: Alkylester.</p> <p>Akutt akvatisk, fisk LC50 96 timer Verdi: > 150 mg/l Art: . Gyldig for: Dipropylenglykolmetyleter.</p> <p>NOEC 96h Brachydanio rerio: 9,4 mg/l. Gyldig for Alkylester.</p>
Akutt akvatisk alge	<p>Kommentarer: Akutt akvatisk, alge IC50 72 timer Verdi: > 300 mg/l Gyldig for: Bio Gen Active</p> <p>Akutt akvatisk, alge EC50 72 timer Verdi: > 1-10 mg/l Art: - . Gyldig for: C9-11 Alkoholetoksyler.</p> <p>Akutt akvatisk, alge EC50 72 timer Verdi: > 150 mg/l Art: - . Gyldig for: Dipropylenglykolmetyleter.</p>
Akutt akvatisk Daphnia	<p>Kommentarer: 48 h, Daphnia: >300 mg/l Gyldig for Bio Gen Active</p> <p>Akutt akvatisk, Daphnia EC50 48 timer Verdi: > 1-10 mg/l Art: -. Gyldig for: C9-11 Alkoholetoksyler.</p> <p>Akutt akvatisk, Daphnia LC50 48 timer Verdi: > 150 mg/l Gyldig for: Dipropylenglykolmetyleter.</p>
Økotoksisitet	<p>Kjemikaliet er ikke klassifisert som miljøskadelig. Kjemikaliet er ikke testet. Bedømmelsen grunnes på informasjon om inngående stoffer.</p>

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet	Alle aktive stoffer er lett nedbrytbare iht. OECD std. tester. Bio Gen Active: > 90 nedbrutt etter 7 dager. C9-11 Alkoholetoksyler: lett biologisk nedbrytbar.
-----------------------------	--

12.3. Bioakkumuleringsevne

Bioakkumuleringspotensial	De aktive stoffene er ikke bioakkumulerbare iht. OECD std. tester.
---------------------------	--

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	En viss mobilitet i jord kan forventes.
Vannløselighet	Kommentarer: Lett løselig i vann.

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	Blandingen oppfyller ikke gjeldende kriterier for PBT (Persistente, Bioakkumulerbare og Toksiske).
vPvB vurderingsresultat	Blandingen oppfyller ikke gjeldende kriterier for vPvB (veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende).

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Forventes ikke å ha andre skadelige effekter.
---	---

AVSNITT 13: DISPONERING

13.1. Avfallsbehandlingsmetoder

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
Produktet er klassifisert som farlig avfall	Ja
Avfallskode EAL	EAL: 07 06 01 vandige vaskevæsker og morluter
NORSAS	7133 Rengjøringsmidler

AVSNITT 14: TRANSPORTOPPLYSNINGER

14.1. UN-nummer

Kommentarer	Ikke farlig i forbindelse med transport under UN, IMO, ADR/RID og IATA/ICAO regler.
-------------	---

14.2. FN-forsendelsesnavn

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.3. Transportfareklasse(r)

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.4. Emballasjegruppe

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.5. Miljøfarer

Kommentarer	Ikke relevant.
-------------	----------------

14.6. Særlige forsiktighetsregler ved bruk

Spesielle forholdsregler	Ikke relevant.
--------------------------	----------------

14.7. Bulktransport i henhold til vedlegg II i MARPOL 73/78 og IBC-regelverket

Andre relevante opplysninger

Andre relevante opplysninger	Ikke angitt.
------------------------------	--------------

AVSNITT 15: OPPLYSNINGER OM BESTEMMELSER

15.1. Særlige bestemmelser/særskilt lovgivning om sikkerhet, helse og miljø for stoffet eller stoffblandingen

Referanser (Lover/Forskrifter)	<p>Forskrift om klassifisering, merking og emballering av stoffer og stoffblandinger (CLP) av 16.06.2012 med senere endringer.</p> <p>Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30. mai 2008 med senere endringer.</p> <p>Avfallsforskriften, FOR 2004-06-01 nr 930, fra Miljøverndepartementet.</p> <p>FOR 2009-04-01 nr 384: Forskrift om landtransport av farlig gods med senere endringer, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.</p> <p>FOR 2004-06-01 nr. 922: Forskrift om begrensning i bruk av helse- og miljøfarlige kjemikalier og andre produkter (produktforskriften), med senere endringer; §§2-12, 2-14, Vaskemidler.</p>
Deklarasjonsnr.	201424

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

AVSNITT 16: ANDRE OPPLYSNINGER

Leverandørens anmerkninger	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig for alle som håndterer kjemikaliyet.
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP / GHS]	Eye Irrit. 2; H319;
Liste over relevante H-setninger (i avsnitt 2 og 3).	<p>H318 Gir alvorlig øyeskade.</p> <p>H319 Gir alvorlig øyeirritasjon.</p> <p>H302 Farlig ved svelging.</p>
Brukte forkortelser og akronymer	<p>ADR: The European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road</p> <p>EC50: Den effektive konsentrasjonen av et stoff som fører til 50 % av maksimal respons</p> <p>IATA: The International Air Transport Association</p> <p>ICAO: The International Civil Aviation Organisation</p> <p>IC50: Konsentrasjonen av et stoff som hemmer den biologiske eller biokjemiske funksjonen hos 50% av populasjonen.</p> <p>IMO: International Maritime Organization</p> <p>LC50: Konsentrasjonen av et stoff som dreper 50% av en populasjon på et gitt tidspunkt</p> <p>LD50: Dødelig dose, den dosen som dreper 50% av en populasjon</p> <p>NOEC: Nulleffekt konsentrasjon (no observed effect concentration)</p>

	OECD: Organisation for Economic Cooperation and Development. PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig) RID: The Regulations concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Rail vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende UN: United Nations
Ytterligere informasjon	Klassifiseringen er utført iht. "bridging principle" i DetNet databasen - DetNet650.
Viktige litteraturreferanser og datakilder	Sikkerhetsdatablad fra leverandør datert: 24.04.2015
Opplysninger som er nye, slettet eller revidert	Avsnitt som er endret fra forrige versjon: 1-16
Kvalitetssikring av informasjonen	Dette sikkerhetsdatablad er kvalitetskontrollert av Teknologisk Institutt as, som er sertifisert iht. ISO 9001:2008.
Utarbeidet av	Teknologisk Institutt as v/ Gro Sand.